

IZ SONČNE ZAMBIJE

Leto 21, Št.1., Mumbwa, Zambia
V e l i k a n o č, 1989.

Slovenski misijonarji ob letošnjem Novoletnem srečanju v Mumbwi. Od leve proti desni, stojijo: p. Jože Grošelj, br. Jože Rovtar, p. Miha Drevensšek, p. Stanko Rozman; sedijo pa: p. Radko Rudež, s. Barbara Rous, laični misijonar Rudi Kus in p. Janez Mujdrica.

Tudi to Novoletno srečanje nas je utrdilo za še zvestejše delo v Gospodovem vinogradu.

Po vsem svetu je veliko trpljenja in gorja, posebno še v misijonskih deželah in seveda tudi v Zambiji: tu so draginja, suše in sedaj še povodnji, da o boleznih niti ne govorimo. V svojem času je Jezus vedel, kako darovati trpljenje Očetu. Učil nas je upati. V njegovih očeh se je vedno zrcalilo Velikonočno jutro.

A L E L U J A + A L E L U J A

OBISK PREDSTAVNIKA MIVA - SLOVENIJA

30. januarja nas je obiskal predstavnik MIVA - Slovenija, g. Stane Kerin. Prišel je skupaj s patrom Tarzicijem Kolenkom, provincijalom minoritov ter Klementom Paljkom, novim laičnim misijonarjem.

G. Kerin je prišel obiskat Slovenske misijonarje, da se spozna z njihovim delom. Posebno ga zanima, kakšne so potrebe za vozila. Rad bi tudi zaznal utrip cerkve v Zambiji.

Spoznal je, da so vozila zelo potrebna, ker so razdalje velike. Župnija sv. Jožefa je 120 km dolga. Tudi 50 km ne bi mogel iti peš. Ko so se peljali na podružnico, so ostali v blatu in potiskali kamioneto skozi pol metra visoko brozgo. Tam morajo imeti močno vozilo s pogonom na štiri kolesa.

Ko se je peljal v Chilongo, je videl, kakšne razdalje so tu: 600 km je do tja in spet 600 km do Lusake. Staro vozilo takšne poti ne bi zmoglo. Ako se vozilo ustavi v divjini, ni nobenega zagotovila za varnost potnikov. Tu niso le živali, ki preže.. Na poti v Lusako je njihovemu poltovornjaku odletelo kolo. Skupaj s p. Tarzicijem, Klementom in p. Ernestom Benkom je videl in spoznal, da je potovanje lahko zelo napeto in tudi nevarno.

Zelo ga je prevzelo sodelovanje ljudi pri maši. V znak priznanja spontano zaploskajo; z bobni in s plesom izrazijo svoja čustva. Na pozitivnih elementih domače kulture je treba graditi. Kakšna misel, ki se mu je porodila med njegovim obiskom, bo kanila tudi v Misijonska Obzorja.

PRI SV. JOŽEFU

Pri sv. Jožefu v Kalulushiju niso prenehali z naporu za razvoj: duhovni in telesni. Minoritski provinčijal iz Slovenije, p. Tarzicij Kolenko, je lahko občudoval novi samostan, vrt, sadovnjak, ribogojnico, nove delavnice ter navdušene kandidate minoritskega reda.

Opazoval je tudi svoja sobrata Miha in Ernesta, kako poskušata odgovoriti na potrebo po šolanju. V njihovem okrožju je veliko osnovnih šol, ni pa nobene gimnazije. Prebivalstvo se je lotilo gradnje gimnazije pod vodstvom lokalnih cerkva in okrajnih oblasti. Dela pa so zastajala, dokler ni p. Miha priskočil na pomoč. Zgradili so že tri razrede in dve stanovanjski hiši. V načrtu imajo gradnjo prave gimnazije z dvajsetimi razredi, dvorano, knjižnico, sanitarne prostore, igrišča.. ter seveda stanovanjske hiše za učitelje (22).

Ker je kraj na deželi in je poljedelstvo glavno opravilo, bo gimnazija usmerjena v poljedelstvo: to je tisto, kar Zambija najbolj potrebuje! Dela bodo končana l. 1992.

P. Kolenko celotnega dela ne bo videl, saj je z g. Kerinom odpotoval nazaj v Slovenijo. Vesel pa bo, ko bo prejemal poročila o napredku tega projekta.

Skupnost pri sv. Jožefu bo poživil novi laični misijonar Klement Paljk. Pripravljen je na vsako delo, vendar pa bo delavnica njegovo kraljestvo. V Prihodnji številki tegale lističa se vam bo predstavil. Klement, dobrodošel med nami! Slovenski cerkvi pa hvala za novega misijonarja.

Na sliki sta sestri Harriet (Zambijka in Ana (Poljakinja) iz Mumbwe. Držita zdravila, ki nam jih je poslala avstrijska organizacija "Le-prosy Relief", za Nangomo. Posređoval je za nas g. Jože Kopeinig.

Ko je tu infrastruktura in potrebne zgradbe, so osebje in zdravila vedno zagotovilo za uspeh.

Medtem smo pa v Nangomi preskrbeli vodo (jez in tri vrtine z dvema rezervoarjema, ki vsak drži 50.000 litrov), elektriko (generator) in električno omrežje. Glavni klinični blok je končno zgrajen, skupaj s sanitetnim prostorom in pralnico. Dve hiši sta pripravljene za vselitev. Tri so v gradnji. Kakamo na nadaljno pomoč iz Belgije: od organizacije COMIDE in od Evropske Gospodarske skupnosti.

Center v Nangomi bomo odprli kot ambulanto 23. aprila, to je dan, ko bo v Nangomi birma. Medtem ko potekajo dela, ki so usmerjena v razvoj, p. Janez Mujdrica tudi v Nangomi pomaga graditi duhovno občestvo.

Stanko Rozman

SPALNA BOLEZEN V CHILONGI

Chilonga leži med dvema področjema, kjer se še vedno zadržuje muha ce-ce, ki prenaša povzročitelja spalne bolezni "Tripanosoma - Rodozia". Svetovna Zdravstvena Organizacija (SZO) vodi raziskave, s katerimi bi rada dognala, kako uničiti njenega povzročitelja, a da ne bi uničila tudi koristnih žuželk.

Vsake štiri leta priredi simpozij. Tako sem se enega takšnih simpozijev udeležila tudi jaz, skupaj z našo zdravnico. Povabili so me zato, ker sem pomagala zdraviti bolnike obbolele s spalno boleznijo.

Med simpozijem sem spoznala, da spalna bolezen ni samo problem za zdravstvo, ampak tudi za gospodarstvo. Tudi govedo namreč pogine od spalne bolezni. Skoraj ni mogoče gojiti goveda tam, kjer so muhe ce-ce. Sedaj razumem, zakaj tu pri nas ne gojijo krav in ni mleka in mesa. Tu in tam vidiš le ovce in koze.

Na področju zdravljenja se ni prišlo daleč. Preventive proti spalni bolezni ni. Še vedno se za zdravljenje uporablja intervenozna injekcija Melarzena. To je preparat arzena, ki je drag in ima stranske učinke. Ti so lahko tudi smrtni.

Raziskave so drage. Ako potekajo v parku, kjer so življenjski pogoji težki, skoro ni najti prostovoljcev, ki bi bili pripravljeni živeti na terenu. Vendar ne smemo obupati. Morda se bo le našlo cepivo, ki bo koristilo ne le ljudem, ampak tudi živalim. Jaz se sedaj manj ukvarjam z zdravljenjem te bolezni in njenimi raziskavami. Postala sem farmacevtka v naši bolnici. Barbara Rous

Pogovor poln pregovorov je kakor polenta polna ocvirkov. Če rad rabiš zambijske pregovore, je to znak, da si moder človek, ker poznaš in spoštuješ kulturo domačinov. Ni važno, kar rečeš. Važno je, kako izraziš svojo misel in željo.

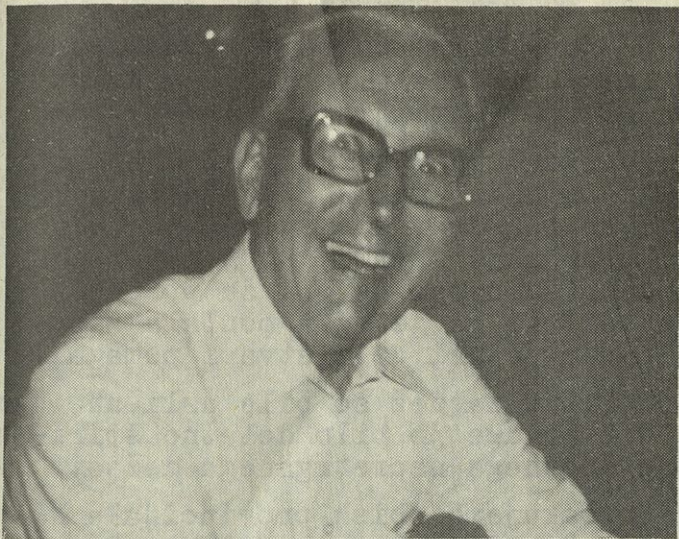
Zambijec bi bil hudo užaljen, če bi mu rekel, da je neumen. Rek, ki pravi: "Možgani mladih so na zadnji strani", bo pa sprejet brez zamere. Seveda ta pregovor ne moreš rabiti za starejšo osebo. Starejšemu lahko rečeš: "Stari feferon ne peče več."

Mož, ki si mu posodil kolo, ti pride in pravi: "Oprosti, oče, tvoje kolo so mi ukradli." Če mu takoj odvrneš, da mora plačati, ti bo najbrž citiral evangelij, kako maraš znati odpuščati. Rajši mu odvrni z rekom: "Beseda 'oprosti' ne bo ozdravila rane." Mož bo potem morda pripravljen plačati odškodnino.

Nekateri ljudje so preveč zahtevni. Hočejo, da jim daš denar, obleko, hrano... Če jih zavrneš, bodo rekli, da si sebičen in v tebi ni krščanske ljubezni. Malo jim moraš pomagati in ko se ti zdi, da si storil dovolj, jim pa zabeliš s pregovorom: "Neumni igra na boben, pametni pa pleše!" Pomen tega pregovora je: imajo te za bedaka s tem, da preveč od tebe zahtevajo.

Če ti kdo pravi, da si preveč grob in robot, mu lahko odvrneš s pregovorom: "Čebele delajo med in tudi pikajo, če je potrebno."

Ko te bo predstojnik kritiziral, da se preveč potepaš naokrog, mu pa povej tale pregovor: "Krokodilček ne bo zrastel, če bo stalno v isti mlaki."

Na sliki vidite nasmejanega laičnega misijonarja Rudija Kusa iz Toronta. Ze v "zrelih letih" se je odločil, da daruje leto dni, Bogu v misijonih.

Lani junija meseca se je priključil g. Lovrotu Tomažinu v centru Duhovnih vaj v Lusaki. Dela kot mizar in nadzornik del.

Rudi, poživil si nas, pogrešali te bomo, ko se julija meseca vrneš v Kanado. Hvala za vse delo in molitve.

KRATKE NOVICE

Vsi, ki smo se vrnili z lanskega dopusta, se iz srca zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in dobrotnikom za gostoljubnost, ki ste nam jo nudili. Letos boste lahko videli med počitnicami le Barico Rous in Janeza Mlakarja.

P. Radko Rudež je bil po vrnitvi s počitnic premeščen v Kabwe, kjer dela v državni bolnici. Njegov naslov je: Bwacha Catholic Church, P.O. Box 80613, Kabwe, Zambia.

S. Zora Škerl sporoča iz Botswane, da ima veliko dela in da je v duhu z nami tu v Zambiji. Obeta nam obisk.

Ko sta Stane Kerin in Klement Paljk obiskala skupaj z Jožetom Grošljem brata Zdravka Kravosa, je letemu kar sapo zaprlo, ko jih je zagledal. V Chassa je bil že prispel traktor, ki ga je MIVA poslala zanj. G. Kerin je pri celi stvari pomagal.

Molitve za dež so bile uslišane. Celo Katondwe je bilo deležno štirinajstdnevnega nepretrganega dežja.

Pričakujemo obisk provincijala slovenskih jezuitov, p. Alojza Bratina. Pride po Veliki noči.

Za nas vse tu v Zambiji bo dogodek leta papežev obisk od 2.5. - 4.5. Moto obiska je: KRISTUS - NAŠE UPANJE!

Izdajajo	Slovenski misijonarji v Zambiji
Naslov	P.O. Box 830022 Mumbwa, Zambia.
Uredil	Stanko Rozman
Tiskano	Printed by Teresianum Press, Lusaka, Zambia.